

Εγχειρίδιο για Τουριστικούς Παράγοντες

Προτάσεις και παραδείγματα για την εφαρμογή μιας βιώσιμης τουριστικής προσφοράς σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές.

Δίκτυο για μια βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη

Εισαγωγή

Το υποπρόγραμμα **NEST** – μέρος του προγράμματος **MEDITERRITAGE** – κοινοτική πρωτοβουλία **INTERREG III C SUD**, απορρέει από την ανάγκη να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, να αποφευχθεί η μείωση του πληθυσμού στις περιοχές αυτές, να ανιχνευτούν και να αναπτυχθούν οι δυνατότητες των περιοχών που συμμετέχουν και οι επιχειρηματικές προοπτικές των οικονομικών και κοινωνικών συντελεστών τους.

Για να το επιτύχουμε αυτό, επιλέξαμε τον τομέα του τουρισμού, καθώς ο τουρισμός έχει πάρει πολλές διαφορετικές μορφές τα τελευταία χρόνια και αντιπροσωπεύει μια συνεχώς εξελισσόμενη πρόκληση.

Φέραμε τους παράγοντες των περιοχών μας αντιμέτωπους με θέματα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, μάρκετινγκ, διαχείρισης ενέργειας, διαχείρισης πόρων, με θέματα περιβαλλοντικών και τοπικών πόρων και δημιουργίας αυτό-διοικούμενων δικτύων που μπορούν να λειτουργήσουν σε βάθος χρόνου.

Όλα όσα πετύχαμε με την υλοποίηση του υποπρογράμματος σε συνδυασμό με τις εμπειρίες των εταίρων, βοήθησαν στον περαιτέρω εμπλουτισμό του υποπρογράμματος. Εδραιώσαμε, επίσης, μια βάση προβληματισμού για τα ερείσματα της οικοδόμησης ενός δικτύου που θα παρέχει και θα διαχειρίζεται μια συγκεκριμένη προσφορά τουριστικών υπηρεσιών, που στοχεύουν στην ικανοποίηση διαφόρων απαιτήσεων των τουριστών, χωρίς να αλλοιώνεται η πολιτιστική ταυτότητα, η φύση και το τοπίο καθεμίας από τις περιοχές που συμμετέχουν.

Αυτό το εγχειρίδιο μας βοηθάει να καταλάβουμε τη γραμμή που ακολουθήθηκε προκειμένου αυτό το υποπρόγραμμα να κινηθεί προς την περιβαλλοντική και τουριστική βιωσιμότητα. Αυτή είναι μια διαδικασία που πρέπει να λάβει υπόψη της την εξέλιξη του τουρισμού και την αύξηση αυτής της κατηγορίας τουριστών που είναι πρόθυμοι να διαλέξουν ένα τουριστικό προορισμό που να ικανοποιεί την ανάγκη τους για συλλογή εμπειριών. Επομένως, αναφερόμενοι σε θέματα βιωσιμότητας, ασχοληθήκαμε και με θέματα υποδοχής των τουριστών και τουριστικών πακέτων που θεωρούνται ως ο τελευταίος κρίκος μιας αλυσίδας που ενώνει τις δημόσιες αρχές, τους τουριστικούς παράγοντες, τους τουρίστες και τους κατοίκους της περιοχής στην προσπάθεια προστασίας του κοινού εδαφικού κεφαλαίου.

Τα διάφορα θέματα έχουν αποδοθεί με συνοπτικό τρόπο προκειμένου να γίνουν εύκολα κατανοητά και ευχόμαστε να μπορέσει αυτό να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο όχι μόνο για τους τουριστικούς παράγοντες των περιοχών του **NEST**, αλλά και για αυτούς στην περιοχή της Μεσογείου που επιθυμούν να επωφεληθούν από αυτό το υποπρόγραμμα.

Οι εταίροι του υποπρογράμματος **NEST**

Upland Authority Association "Comunità Montana del Giovo" – Επικεφαλής εταίρος του υποπρογράμματος (Liguria - Ιταλία)

Πολιτιστικό Τρίγωνο Πρεσπών σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή Εταιρία Φλώρινας (Δυτική Μακεδονία – Ελλάδα)

A.L.L.B.A. Τοπική ομάδα δράσης (LAG) της Νοτιοδυτικής Basilicata (Ιταλία)

Εμπορικό Επιμελητήριο της Vratsa (Βουλγαρία)

Τμήμα Νερών και Δασών του High Atlas (Marrakech – Μαρόκο)

Δήμος του Santo Stefano στο Aspromonte και "Consorzio di Bonifica integrale del Ferro e dello Sparviero" (Calabria – Ιταλία)

Κέντρο Περιβάλλοντος Κοζάνης (Δυτική Μακεδονία – Ελλάδα)

Περιφερειακό Συμβούλιο της Vlora (Αλβανία)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Vratsa (Βουλγαρία)

Σύντομη εισαγωγή:

Σήμερα υπάρχουν τουρίστες που ενδιαφέρονται για την πολιτιστική γεωγραφία, που έχουν την περιέργεια να μάθουν καινούργια πράγματα, που αγαπούν το περιβάλλον, που θέλουν να έρθουν σε επαφή με τον τοπικό πολιτισμό και τις παραδόσεις μιας περιοχής, δοκιμάζοντας παραδοσιακό φαγητό και θεωρώντας τους εαυτούς τους ως επισκέπτες που έχουν την υποχρέωση να σεβαστούν το μέρος και τους ανθρώπους του.

Οι τουρίστες αυτοί γνωρίζουν ότι δεν έχουν μόνο δικαιώματα, αλλά και υποχρεώσεις.

Βιώσιμος τουρισμός

① Είναι ένα πλαίσιο για την ανάπτυξη του τουρισμού με τη δημιουργία ενός επιτυχημένου επιχειρηματικού μοντέλου που εστιάζει στην οικονομική βιωσιμότητα στον ίδιο βαθμό με την περιβαλλοντική και πολιτιστική βιωσιμότητα.

② Στόχοι του είναι:

- ✱ Να αξιοποιήσει στο έπακρο τον περιβαλλοντικό και πολιτιστικό πλούτο μιας περιοχής, με σεβασμό στην κοινωνικό-πολιτιστική αυθεντικότητα των τοπικών κοινωνιών και στη διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς και της βιοποικιλότητας.
- ✱ Να εξασφαλίσει βιώσιμες, μακροχρόνιες οικονομικές λειτουργίες, παρέχοντας κοινωνικοοικονομικά οφέλη σε όλους τους φορείς.

③ Δεν επιδιώκει να είναι η μόνη οικονομική δραστηριότητα της τοπικής κοινωνίας.

- ✱ Αξιοποιεί όλους τους τομείς της τοπικής οικονομίας και τους ενισχύει (τέχνες, γεωργία, κτηνοτροφία ...).
- Δημιουργεί τουριστικές δραστηριότητες με αυτά και, πιθανώς, αναβιώνει τα παλιά έθιμα της περιοχής.
- ✱ Η ανάπτυξη ενός βιώσιμου μοντέλου τουρισμού απαιτεί:
 - όραμα
 - ολοκληρωμένο και μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό
 - στενή συνεργασία μεταξύ των παραγόντων
 - ευέλικτες μεθόδους εργασίας
 - αστείρευτη ποικιλία προσεγγίσεων και εργαλείων
 - πολύ υπομονή...

← Στην πράξη:

Τα αγροκτήματα, κάνοντας μόνο μερικές μικρές αλλαγές, μπορούν να καλωσορίσουν τουρίστες. Προετοιμάζοντας δωμάτια για τη δοκιμή των τοπικών / παραδοσιακών προϊόντων, νοικιάζοντας δωμάτια, οργανώνοντας θεματικές μέρες, οι αγρότες μπορούν να διατηρήσουν τη βασική τους απασχόληση και, παράλληλα, να επωφεληθούν από μια άλλη οικονομική δραστηριότητα, που μπορεί να τους βοηθήσει να επαυξήσουν τις αποδοχές τους, καθώς τους δίνει την ευκαιρία να προωθήσουν τα προϊόντα τους και να ενισχύσουν τις υποδομές τους.

Θεματικός Τουρισμός

Ένα είδος τουρισμού όπου οι δραστηριότητες είναι ειδικά σχεδιασμένες για να καλύπτουν τα ενδιαφέροντα, τις

ικανότητες και τις προτιμήσεις των τουριστών.

- ① Οι τουρίστες που ενδιαφέρονται για θεματικό τουρισμό:
- ✱ Δεν καταναλώνουν τουριστικούς προορισμούς, αλλά "εμπειρίες".
 - ✱ Καταναλώνουν τα "πολιτιστικά συστήματα" που μπορεί να προσφέρει μια περιοχή (πχ: 'δρόμοι του κρασιού', 'στα χνάρια του...', 'παραδοσιακή κουζίνα', κτλ).

← Στην πράξη:

Πολλοί τουριστικοί παράγοντες στην Ευρώπη προτείνουν τώρα θεματικά διήμερα κατά τη διάρκεια της χαμηλής τουριστικής περιόδου.

Στους τουρίστες που διαμένουν για μια ή δύο νύχτες στο ξενοδοχείο προσφέρονται εργαστήρια και ξεναγήσεις γύρω από ένα συγκεκριμένο θέμα.

② Είναι ένα είδος τουρισμού που μπορεί να αναπτυχθεί σε διαφορετικά επίπεδα τουριστικής ανάπτυξης

- ✱ Σε μια περιοχή που έχει ήδη καλά αναπτυγμένες τουριστικές υποδομές:
 - Για να αναζωογονήσει τον τομέα του τουρισμού, μέσω της αύξησης της ποιότητας και την ανάπτυξη θεματικών δραστηριοτήτων.
 - για να ελαττώσει τον αρνητικό αντίκτυπο του τουρισμού προς το πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον.
- ✱ Σε μια περιοχή με λιγότερο αναπτυγμένες τουριστικές υποδομές, χωρίς οργανωμένη τουριστική οικονομία:
 - Για να καθοδηγήσει και να αποτρέψει τον κακό αντίκτυπο της τουριστικής ανάπτυξης.
 - Για να δημιουργήσει σταθερές δομές για την ανάπτυξη της τουριστικής οικονομίας και να στηρίξει την ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας.

Αναφορές:

Η ιστοσελίδα όλων των προγραμμάτων του Meditteritage
Εδώ θα βρείτε πληροφορίες για το NEST, όλους τους εταίρους και έγγραφα εργασίας
<http://www.mediterritage.eu/>

Τουρισμός και περιβάλλον στην Ευρώπη
Μπορείτε να βρείτε εδώ περιγραφές μιας ευρείας γκάμας πρωτοβουλιών από διαφορετικούς τουριστικούς παράγοντες: τουριστικά γραφεία, ξενοδοχεία, camping, περιοχές, αθλητικές δραστηριότητες...
<http://www.eco-tip.org/>

Ο Οδηγός Πηγών Γνώσεων (Knowledge Resources Guide) που παράχθηκε στα πλαίσια του προγράμματος Βιώσιμου και Θεματικού Τουρισμού:

Είναι ένα χρήσιμο εργαλείο που θα σας βοηθήσει στην υλοποίηση νέων στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης, παρουσιάζοντας καλές πρακτικές και εμπειρίες.
<http://www.turismo-sostenibile.org/>

Τι συμφωνήσαμε στα πλαίσια του υποπρογράμματος NEST

Οι εταίροι του υποπρογράμματος συμφώνησαν στο πώς θα διαχειριστούν θέματα όπως η έρευνα, η ενημέρωση, η ενεργός συμμετοχή, η κινητοποίηση, η συνεργασία, ποιες μεθόδους θα εφαρμόσουν και τι πακέτα θεματικού τουρισμού θα αναπτύξουν.

Έρευνα και ανάλυση της περιοχής

Η ανάπτυξη αυτού του είδους τουρισμού πρέπει να γίνει σύμφωνα με τις προσδοκίες τόσο των επισκεπτών όσο και των κατοίκων της περιοχής για να εξασφαλίσουν μια καλή συνύπαρξη. Επομένως, η έρευνα δεν μπορεί να επικεντρωθεί μόνο στους πόρους της περιοχής αλλά ούτε και μόνο στις προσδοκίες των τουριστών.

Στην πράξη:

Από τις επισκέψεις μας σε τουριστικές επιχειρήσεις στην περιοχή της Πρέσπας, ανακαλύψαμε ότι πολλοί τουριστικοί παράγοντες είναι πρόθυμοι να προτείνουν δραστηριότητες και ότι όλοι μαζί μπορούν να προσφέρουν μια ευρεία ποικιλία δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου. Ο συντονισμός φάνηκε να είναι το κλειδί για τη δημιουργία αυτής της δυναμικής. Η συνεργασία μεταξύ όλων των παραγόντων ελκύει περισσότερους επισκέπτες.

Αύξηση κινητοποίησης της τοπικής κοινωνίας και των τουριστών

Η συνειδητοποίηση της ανάγκης για προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος θα πρέπει να επιδιωχτεί

τόσο για τους επισκέπτες, όσο και για τους κατοίκους της περιοχής. Οι κάτοικοι συχνά δυσκολεύονται να δουν την αξία της περιοχής. Δραστηριότητες ενημέρωσης και κινητοποίησης και εργαστήρια κατάρτισης μπορούν να αποτελέσουν τη λύση για αυτό.

Από την άλλη πλευρά, οι επισκέπτες μπορεί να καταστρέψουν την περιοχή αν δεν είναι ενήμεροι για τις ενέργειες που μπορούν ή πρέπει να κάνουν ή να αποφύγουν για να την προστατεύσουν.

Επικοινωνία με τους κατοίκους και τους παράγοντες της περιοχής

Μέθοδοι

- Διανομή τοπικών newsletter και/ή άλλου πληροφοριακού υλικού
- Καθιέρωση μιας ομάδας εργασίας με τοπικούς τουριστικούς παράγοντες (ενός τοπικού δικτύου)
- Τακτικές συναντήσεις μεταξύ των μελών του τοπικού δικτύου
- Συμφωνία επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των τοπικών παραγόντων
- Συμφωνία μεταξύ των παραγόντων για τα πακέτα θεματικού τουρισμού που μπορούν να αναπτυχθούν

Θέματα

- Παραδοσιακή κουζίνα
- Θεματικοί δρόμοι

Ομάδες στόχοι, θέματα και μέθοδοι για την έρευνα:

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ		
Θέματα	Μέθοδοι	Θέματα για έρευνα
Πηγές	βιβλία, internet, συζητήσεις με τους κατοίκους της περιοχής	Χλωρίδα, πανίδα, μνημεία, ιστορία, γαστρονομία, εκδηλώσεις, θρύλοι, μονοπάτια, δραστηριότητες, υπηρεσίες, τουριστικές εγκαταστάσεις...
Άποψη των τουριστικών παραγόντων	Ερωτηματολόγια, ευθύς διάλογος, ομάδες εργασίας	Προσφερόμενες δραστηριότητες, ιδέες για τις δραστηριότητες που θέλουν να αναπτύξουν, επιφυλάξεις, προσδοκίες, δυνατά και αδύνατα σημεία
Άποψη των κατοίκων της περιοχής	Ερωτηματολόγια, ευθύς διάλογος	Πως θα ήθελαν τον τουρισμό στην περιοχή τους
Διεθνείς τάσεις	Internet, βιβλία, προσφορές ταξιδιωτικών γραφείων, άρθρα για τον τουρισμό, αναφορές στον τύπο	τάσεις, προσδοκίες των τουριστών
Προτιμήσεις των επισκεπτών της περιοχής	Ερωτηματολόγια, ευθύς διάλογος, συζητήσεις με τους παράγοντες	Τι θέματα ζητάνε, ποια είναι η γνώμη τους για την ποιότητα των υπηρεσιών, ποιες δραστηριότητες πραγματοποιήσαν/θα ήθελαν να πραγματοποιήσουν
Πρώθηση	Τουριστικές ιστοσελίδες, forum, ταξιδιωτικά γραφεία, εφημερίδες, περιοδικά, φυλλάδια	Πώς να παρουσιάσετε την περιοχή/ προσφορά, λέξεις κλειδιά, τιμές

Παράρτημα κεφαλαίου 1

Αυτός ο πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά τις περιοχές των εταίρων του NEST που συμμετείχαν στην επιμέλεια αυτού του εγχειριδίου. Μέσα από τον πίνακα αυτό γίνεται κατανοητό ότι η ομάδα αποτελείται από αντιπροσώπους διαφορετικών τουριστικών πρακτικών, με ποικίλα θέματα, ερωτήματα, στόχους και επίπεδο προηγούμενης εμπειρίας στην υλοποίηση βιώσιμου και θεματικού τουρισμού.

ΟΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ Η ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ ΤΟΥΣ			
Περιοχές	Χαρακτηριστικά	Πρακτικές/Πρόγραμμα	Δράσεις που έχουν υλοποιηθεί στο παρελθόν στον τομέα Βιώσιμου και Θεματικού Τουρισμού
Montana di Giovo, Ιταλία	Παράκτια, ορεινή και αγροτική περιοχή	Περιοχή γνωστή για τον παράκτιο τουρισμό, αλλά τα τελευταία χρόνια γίνεται μια προσπάθεια να αναπτύξει και τον τουρισμό υπαίθρου. Είναι μια καλή ευκαιρία για προώθηση της περιοχής και να αποφευχθεί η εκροή του πληθυσμού μέσω της ανάπτυξης υπηρεσιών.	Ναι , η agenda 21 από το 2005, και συμμετοχή στο "Δίκτυο Πόλεων για Βιώσιμο Τουρισμό"
Πρέσπα, Ελλάδα	Παράκτια, ορεινή και αγροτική περιοχή	Πλούσια σε φύση και πολιτισμό, η περιοχή αποτελεί εθνικό δρυμό και διασυνοριακό πάρκο. Ευκαιρία για βελτίωση της συνεργασίας ανάμεσα στους επιχειρηματίες τουρισμού και την εξάπλωση της τουριστικής δραστηριότητας και στα υπόλοιπα χωριά.	Δεν υπάρχει αρκετή ευαισθητοποίηση και κατανόηση για το βιώσιμο και το Θεματικό Τουρισμό.
Βουνό Sirino, Ιταλία	Παράκτια, ορεινή και αγροτική περιοχή	Σημαντική τουριστική δραστηριότητα μόνο κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, αλλά το εθνικό πάρκο ελκύει επισκέπτες όλο το χρόνο. Ευκαιρία δημιουργίας οικονομικών δραστηριοτήτων για τους κατοίκους της περιοχής.	Ναι , η Agenda 21 και διάφορα προγράμματα για μια περιεκτική ανάπτυξη του τουρισμού
Vratsa, Βουλγαρία	Ορεινή περιοχή κοντά στη Σόφια	Έχει το πλεονέκτημα ότι είναι κοντά στη Σόφια. Τα βουνά της ελκύουν τους λάτρεις της ορειβασίας. Ευκαιρία διάδοσης του θεματικού και βιώσιμου τουρισμού.	Τα προγράμματα που τρέχουν σε εθνικό επίπεδο δεν λαμβάνουν υπόψη τους τις ορεινές περιοχές.
Consorzio di bonifica integrale del Ferro e dello Sparviero, Ιταλία	Ορεινή περιοχή	Πλούσια σε φύση και πολιτισμό, αυτή η περιοχή έχει μια σημαντική τουριστική δραστηριότητα, αλλά μόνο το καλοκαίρι και με μεγάλες διαφορές ανάμεσα στην ακτή και την ύπαιθρο. Ευκαιρία δημιουργίας ενός δικτύου και ανάπτυξης των υπηρεσιών.	Δεν υπάρχει αρκετή ευαισθητοποίηση και κατανόηση για το βιώσιμο και το Θεματικό Τουρισμό.
Περιοχή της Valona και Εθνικό Πάρκο της Llogara, Albania	Ορεινή περιοχή	Η οικονομία της περιοχής της Valona βασίζεται στη γεωργία και σε μια περιοχή με πλούσιο δάσος. Το εθνικό πάρκο της Llogara προσφέρει ένα όμορφο και ελκυστικό τοπίο. Έχει μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης οικοτουρισμού, εκδρομών και διαδρομών πεζοπορίας.	Δεν υπάρχει αρκετή ευαισθητοποίηση και κατανόηση για το βιώσιμο και το Θεματικό Τουρισμό.
Περιοχή Marrakesh Tensift al Haouz και εθνικό πάρκο Toubkaz, Μαρόκο	Ορεινή περιοχή	Είναι περιοχή πλούσια σε δάση και σε φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους. Μεγάλο μέρος της περιφέρειάς της έχει εξοπλισμένες διαδρομές και εφαρμόζεται η τουριστική προσφορά.	Υπάρχει ενημέρωση για θέματα βιωσιμότητας στον τουριστικό τομέα.

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Comunita Montana del Giovo (Ιταλία)

Εισαγωγή

Προκειμένου να φτάσει κανείς από την εφαρμογή μιας συμφωνίας μεταξύ των επιχειρηματιών τουρισμού σε μια διεθνώς αναγνωρισμένη πιστοποίηση, οι τουριστικοί παράγοντες μιας περιοχής πρέπει να περάσουν τα διαφορετικά βήματα, από την αύξηση ευαισθητοποίησης στην εφαρμογή των όρων. Ο βιώσιμος τουρισμός είναι μια διαδικασία χωρίς τέλος όπου οι παράγοντες καλούνται να βελτιώνουν συνεχώς τη συμπεριφορά τους απέναντι στην προστασία της περιοχής.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα βρείτε μερικές απλές συμβουλές για να κάνετε ένα βήμα προς το βιώσιμο τουρισμό. Η προστασία του περιβάλλοντος αρχίζει με απλά καθημερινά πράγματα που ο καθένας μας θα πρέπει να έχει υπόψη του. Επομένως, το πρώτο βήμα για την ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού είναι η αύξηση της ευαισθητοποίησης για την προστασία των φυσικών πόρων, υπογραμμίζοντας τον αντίκτυπο που έχουν ορισμένες καθημερινές μας δραστηριότητες.

Αύξηση ευαισθητοποίησης

Η ευαισθητοποίηση πρέπει να βασίζεται στις ιδιαιτερότητες της τοπικής κοινωνίας. Μέσω ομάδων εργασίας, μπορεί να σχεδιαστεί ένα πλάνο μελλοντικών δραστηριοτήτων.

Κάποια βήματα που θα μπορούσαν να γίνουν είναι:

- ❶ Συζητήσεις για την υπάρχουσα κατάσταση
 - ✖ Ποια είναι η κατάσταση αναφορικά με τα απορρίμματα, το νερό...
 - ✖ Πρακτικές των τοπικών παραγόντων
- ❷ Έρευνα μέσω διαδικτύου για να μάθουμε τον αντίκτυπο που μπορεί να έχουν αυτές οι πρακτικές
- ❸ Πρόταση καινοτομιών που θα βοηθήσουν να προσαρμοστούν οι πρακτικές στην τωρινή κατάσταση
- ❹ Αξιολόγηση, προσαρμογή και βελτίωση των πρακτικών για τη συνέχιση της διαδικασίας

Μια διαδικασία χωρίς τέλος

Ο βιώσιμος τουρισμός είναι μια διαδικασία. Οι επιχειρηματίες πρέπει να αναπτύξουν ένα εργαλείο παρακολούθησης για την εφαρμογή πρωτοβουλιών που είναι τόσο περιβαλλοντικά όσο και οικονομικά βιώσιμες.

- ❶ Εφαρμογή δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας και νερού χωρίς χρηματικές επενδύσεις
- ❷ Αξιολόγηση της κατανάλωσης + επενδυτικό πλάνο (προϋπολογισμός) για φιλικές προς το περιβάλλον εγκαταστάσεις και τα οφέλη τους
- ❸ Κάθε επένδυση για την εφαρμογή νέων πρωτοβουλιών πρέπει να είναι οικονομικά βιώσιμη για τον επιχειρηματία

← Στην πράξη:

Οι πληροφορίες για τους τρόπους προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι γνωστές σε όλους. Θυμίζοντας στους ανθρώπους να κάνουν απόψυξη στο ψυγείο ή να κλείνουν τελείως την τηλεόραση, τους βοηθάτε να συνειδητοποιήσουν πόση σπατάλη ηλεκτρικής ενέργειας κάνουν.

Η διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος

Οι επιχειρηματίες πρέπει να συμφωνήσουν για την εφαρμογή εύκολων μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος στις εγκαταστάσεις τους προκειμένου να βοηθήσουν στη διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Μπορεί να συνταχτεί μια σειρά οδηγιών συγκεντρώνοντας καλές πρακτικές (διαθέσιμες σε πολλές ιστοσελίδες), και προσαρμόζοντας αυτές στην περιοχή και στην τοπική πραγματικότητα.

Στην αρχή, είναι χρήσιμο να υπενθυμίζουμε στους ανθρώπους τις βασικές δράσεις για την εξοικονόμηση νερού, ενέργειας και απορριμμάτων (στην κουζίνα, στα ψώνια, στο μπάνιο και σε άλλες καθημερινές μας δραστηριότητες).

Ενσωμάτωση της τοπικής κοινωνίας

Η σημασία στην ποιότητα και η προστασία του περιβάλλοντος συνδέονται. Προτιμώντας τα τοπικά προϊόντα έχουμε λιγότερη μόλυνση από τα μεταφορικά αλλά και υποστηρίζουμε την ενσωμάτωση της τοπικής κοινωνίας στην τουριστική αγορά. Αυτές οι δράσεις βοηθούν στην κοινωνικό-οικονομική ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας.

Παρακολούθηση

Η παρακολούθηση αποτελεί ένα ακόμη κομμάτι του βιώσιμου τουρισμού. Βοηθάει σε δύο επίπεδα, με πιο σημαντικό το δεύτερο:

- ❶ Έλεγχος ότι όλα τα μέλη του δικτύου ακολουθούν τους κανόνες της συμφωνίας.
- ❷ Βοήθεια στην υιοθέτηση μέτρων σύμφωνα με το επίπεδο στο οποίο έχει φτάσει ο καθένας.

Ένα αναλυτικό σύστημα παρακολούθησης των δραστηριοτήτων του κάθε επιχειρηματία βοηθάει στην κατανόηση της ανάπτυξης του τουρισμού και των εγκαταστάσεών του. Έπειτα, οι δράσεις μπορούν να προσαρμοστούν καλύτερα στην τοπική πραγματικότητα και σε κάθε ξεχωριστή περίπτωση.

← Στην πράξη:

Κατά τη διάρκεια μιας συνάντησης εργασίας μοιράσαμε μια λίστα με το χρόνο ζωής διαφόρων σκουπιδιών, κάτι που προκάλεσε ποικίλες αντιδράσεις. Μπορούμε να βρούμε πολλά παραδείγματα για να δείξουμε τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων μας στο περιβάλλον.

Παρακολούθηση:

- Του αριθμού των επισκεπτών
- Της ποιότητας των επισκεπτών (εθνικότητα, ηλικία, χρόνος διαμονής)
- Της κατανάλωσης ενέργειας
- Της κατανάλωσης νερού
- Της συμμετοχής σε προτεινόμενες δραστηριότητες

ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Συμβουλές για περιβαλλοντική διαχείριση στις τουριστικές επιχειρήσεις

Οι παρακάτω συμβουλές μπορούν να εφαρμοστούν από ιδιοκτήτες και προσωπικό για μια απλή περιβαλλοντική διαχείριση και διατήρηση ενός υγιούς και προστατευμένου περιβάλλοντος.

Απορρυπαντικά

- × Κάντε λογική χρήση απορρυπαντικών και καθαριστικών.

Περιέχουν επικίνδυνες και επιβλαβείς ουσίες, ιδιαίτερα σε μεγάλη ποσότητα.

Νερό

- × Προσέχετε όταν χρησιμοποιείτε νερό.
- × Ελέγχετε τις βρύσες για πιθανές διαρροές.
- × Μην αφήνετε το νερό να τρέχει όταν πλένετε.
- × Χρησιμοποιείτε ζεστό νερό μόνο όταν χρειάζεται:

αυτό βοηθάει και στην εξοικονόμηση ενέργειας.

Ενέργεια

- × Σβήνετε τα φώτα κατά τη διάρκεια της μέρας.
- × Μην αφήνετε ανοιχτό το ψυγείο και την κατάψυξη.
- × Χρησιμοποιείτε λάμπες εξοικονόμησης ενέργειας.
- × Κάντε συντήρηση όλων των ηλεκτρικών συσκευών όποτε χρειάζεται.

Απορρίμματα

- × Ξεχωρίστε τα σκουπίδια ανάλογα με το είδος τους (χαρτιά, πλαστικά, κτλ), όπου είναι δυνατόν.
- × Προτιμήστε προϊόντα με ανακυκλώσιμες συσκευασίες.
- × Χρησιμοποιήστε τις πιο φιλικές προς το περιβάλλον λύσεις για την εξυπηρέτηση των πελατών.

Παράδειγμα: Χρησιμοποιήστε μεγάλες συσκευασίες με ανταλλακτικό για το αφρόλουτρο αντί για ατομικά μπουκαλάκια.

Παράρτημα κεφαλαίου 2

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ			
ΕΡΓΑΛΕΙΟ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
ISO 14001	Διεθνή πρότυπα για περιβαλλοντική διαχείριση	- Ικανοποίηση των απαιτήσεων των τουριστών και κτίσιμο ενός περιβαλλοντικού image - Βελτίωση δραστηριοτήτων διαχείρισης - Συνεισφορά στην προστασία του περιβάλλοντος σε τουριστικούς προορισμούς	- Κόστος εσωτερικών δαπανών για την προσαρμογή της εγκατάστασης - Κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών - Κόστος δαπανών για το φορέα πιστοποίησης
EMAS	Όργανο εθελοντικού σχεδίου και πολιτικής για το περιβάλλον	- Ικανοποίηση των απαιτήσεων των τουριστών και κτίσιμο ενός περιβαλλοντικού image - Βελτίωση δραστηριοτήτων διαχείρισης - Συνεισφορά στην προστασία του περιβάλλοντος σε τουριστικούς προορισμούς	- Κόστος εσωτερικών δαπανών για την προσαρμογή της εγκατάστασης - Κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών - Κόστος δαπανών για το φορέα πιστοποίησης
EUROPEAN ECOLABEL	Εθελοντικό σχέδιο της ΕΕ που διευκολύνει τους Ευρωπαίους καταναλωτές να αναγνωρίζουν τα επίσημα εγκεκριμένα «πράσινα» προϊόντα. Τώρα είναι ευρέως διαδεδομένο σε τουριστικές εγκαταστάσεις	- Βελτίωση της εικόνας - Μείωση του κόστους διοικήσεως - Ικανοποίηση των πελατών και αύξηση της εργασίας	- Θέλει πολύ χρόνο και προσπάθεια που ειδικά οι μικρές επιχειρήσεις δεν μπορούν να διαθέσουν - Χρειάζονται δομικές εργασίες σε ορισμένες περιπτώσεις
VOLUNTARY ECOLABEL	Ενώσεις που εργάζονται για τη διάδοση προϊόντων βιώσιμου τουρισμού και φιλικών προς το περιβάλλον.	- Τα εθελοντικά ecolabels προϋποθέτουν άμεση προσέγγιση των παραγόντων και τα κριτήριά τους είναι πιο εύκολο να ικανοποιηθούν	- Τα περισσότερα κριτήρια των εθελοντικών ecolabels είναι πολύ άμεσα και μερικές φορές οι παράγοντες επιλέγουν να κάνουν τις αλλαγές μόνοι τους χωρίς να πληρώσουν τη χρέωση και χωρίς τον ετήσιο έλεγχο της επιχείρησής τους
GREEN PURCHASING	Είναι προϊόντα και υπηρεσίες με καλή περιβαλλοντική απόδοση	- Έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει έναν «ενάρετο κύκλο» στην τουριστική αγορά	- Δεν είναι ακόμα πολύ γνωστή και διαδεδομένη πρακτική στον τουρισμό - Δεν είναι πάντα εύκολο να αναγνωρίσει κανείς οικολογικά προϊόντα εκτός από αυτά που έχουν το Ecolabel της ΕΕ

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Πρέσπα - Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα

Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο θα βρείτε μια άλλη πτυχή του βιώσιμου τουρισμού: στην πραγματικότητα, δε σημαίνει μόνο προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και βελτίωση της ποιότητας υποδοχής, μέσω της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και μιας καλής επικοινωνίας με τους τουρίστες.

Οι τουριστικές υποδομές ως τουριστικό προϊόν της περιοχής

Για την παροχή της καλύτερης δυνατής υποδοχής στους επισκέπτες, θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι οι τουριστικές υποδομές δεν καλύπτουν κάποια ανάγκη, αλλά ικανοποιούν κάποιες απαιτήσεις, δίνουν στους τουρίστες την ευκαιρία να ζήσουν μια εμπειρία. Με αυτή την έννοια, η υποδομή γίνεται μέρος του τουριστικού προϊόντος και προσαρμόζει τον τρόπο υποδοχής των επισκεπτών ανάλογα με την ομάδα-στόχο (λάτρεις της φύσης, της γαστρονομίας, των αθλημάτων, των τεχνών κτλ). Αυτό που πρέπει να θυμίζουμε στους τουρίστες είναι η σχέση τους με την περιοχή, η οποία μπορεί να εκφραστεί μέσω του φαγητού, κάποιων έργων τέχνης, επίπλων κτλ. Πρέπει να θυμόμαστε ότι σήμερα, οι τουρίστες έρχονται σε μια περιοχή για να συλλέξουν εμπειρίες και, παράλληλα, να μάθουν και να συμμετάσχουν ενεργά στη ζωή της τοπικής κοινωνίας για όσο διάστημα παραμένουν στην περιοχή. Συμμετέχοντας σε αγροτικές δραστηριότητες, μαθαίνοντας παραδοσιακούς τρόπους μαγειρέματος και συνταγές και περνώντας λίγο χρόνο με τους κατοίκους της περιοχής κατά τη διάρκεια εορταστικών εκδηλώσεων, πανηγυριών ή απλώς τρώγοντας μαζί τους σε μια ταβέρνα, θα μπορέσουν να καταλάβουν καλύτερα και να εκτιμήσουν τις τοπικές παραδόσεις και τον τρόπο ζωής στην κοινότητα που τους φιλοξενεί.

Γενικοί κανόνες για μια καλή υποδοχή

Οι τουριστικές υποδομές είναι συνήθως η πρώτη μορφή επαφής των τουριστών με την περιοχή. Είναι, κατά κάποιο τρόπο, το πρώτο καλωσόρισμα και για αυτό θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην υποδοχή, η οποία θα πρέπει να είναι ευχάριστη και ξεχωριστή. Με δυο λόγια, οι τουρίστες θα πρέπει να νιώσουν από την αρχή κομμάτι της περιοχής και της εμπειρίας που θα αποκτήσουν σε αυτό το μέρος.

Ας εστιάσουμε, λοιπόν, στα βασικά στοιχεία μιας καλής υποδοχής:

- Τα έπιπλα, τουλάχιστον μερικά από αυτά, θα πρέπει να έχουν παραχθεί στην περιοχή, τόσο στα δωμάτια των ξενοδοχείων/ξενώνων όσο και στους κοινόχρηστους χώρους.
- Μέρος του πρωινού θα πρέπει να αποτελείται από τοπικά προϊόντα.
- Οι τουρίστες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε όλες τις χρήσιμες πληροφορίες για την περιοχή μέσω φυλλαδίων, χαρτών κτλ.
- Οι ενδείξεις για όλες τις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων και των μενού, θα πρέπει να μεταφράζονται σε τουλάχιστον άλλη μία γλώσσα.
- Στο μενού θα πρέπει να υπάρχουν και παραδοσιακά πιάτα.
- Οι ιδιοκτήτες και το προσωπικό θα πρέπει να είναι διαθέσιμοι να παρέχουν και πληροφορίες για την περιοχή, τον πολιτισμό της, τα έθιμά της κτλ.

- Οι τιμές θα πρέπει να είναι καθορισμένες με σαφήνεια.

← Στην πράξη:

Το πληροφοριακό υλικό θα πρέπει να είναι διαθέσιμο σε όλους τους πελάτες. Πίνοντας ένα ποτό ή περιμένοντας κάποιο γεύμα, οι τουρίστες έχουν τη δυνατότητα να μάθουν για την περιοχή.

Καλή υποδοχή στα πλαίσια του θεματικού τουρισμού

Στις κοινές υπηρεσίες υποδοχής, θα μπορούσαν να προστεθούν και κάποιες επιπλέον υπηρεσίες ανάλογες με τις δραστηριότητες θεματικού τουρισμού, όπως:

- Οργάνωση δευτερευουσών δραστηριοτήτων που θα εμπλουτίσουν τα ενδιαφέροντα και θα βελτιώσουν τη διάθεση αυτών που επισκέπτονται την περιοχή (θεματικές βραδιές, εκδρομές, ξεναγήσεις κτλ.)
- Διαθεσιμότητα εξειδικευμένων περιοδικών (με θέματα σχετικά με τις δραστηριότητες)
- Ευέλικτα ωράρια (στο εστιατόριο, στο φαγητό και στη διαχείριση) που θα εξυπηρετούν πλήρως τις ανάγκες των τουριστών
- Συναντήσεις και/ή επαφές με ενώσεις της περιοχής, ανάλογα με το θέμα στο οποίο αναφερόμαστε

Αυτό που πρέπει να θυμόμαστε είναι ότι οι τουρίστες που επιλέγουν θεματικό τουρισμό συνήθως δεν επιστρέφουν στο ίδιο μέρος. Έτσι, έχουμε τη δυνατότητα να τους αφήσουμε μια ωραία ανάμνηση και, πάνω από όλα, να δημιουργήσουμε νέες ευκαιρίες. Με αυτό τον τρόπο, οι τουρίστες θα γυρίσουν στο σπίτι τους και θα μιλήσουν θετικά στους άλλους για την περιοχή και τον τρόπο με τον οποίο τους υποδέχτηκε.

Δέσμευση για την προστασία του περιβάλλοντος

Η προστασία του περιβάλλοντος και η εφαρμογή κάποιων περιβαλλοντικών κανόνων στις τουριστικές εγκαταστάσεις είναι ένα ακόμη μέρος του συστήματος υποδοχής. Κάνοντας γνωστή την υιοθέτηση διαθέσιμων περιβαλλοντικών κανόνων και εργαλείων μέσω φυλλαδίων, ανακοινώσεων στα δωμάτια ή στους κοινόχρηστους χώρους, κτλ μαζί με τη φανερή δέσμευση της επιχείρησης για την προστασία της περιοχής και του φυσικού της περιβάλλοντος, προωθείται η καλή εικόνα της εγκατάστασης και της φιλοξενίας της. Οι τουρίστες θα αντιληφθούν ότι ζουν σε ένα υγιές περιβάλλον και θα δεχτούν να ακολουθήσουν τους κανόνες για την προστασία του.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Consorzio di Bonifica del Ferro e dello Sparviero (Ιταλία)

Εισαγωγή

Για να είναι ένας προορισμός ανταγωνιστικός στην αγορά τουρισμού, πρέπει να δουλέψουν μαζί μια σειρά παράγοντες, από την ποιότητα των αστικών περιοχών και των συλλογικών υπηρεσιών (μεταφορές, ανακύκλωση, κα.) μέχρι την τουριστική προσφορά. Οι τουρίστες θέλουν να ανακαλύψουν ένα καλύτερο τρόπο ζωής από αυτόν που έχουν συνηθίσει και, επομένως, περιμένουν ένα λιγότερο μολυσμένο περιβάλλον, αποτελεσματικές δημόσιες υπηρεσίες και μια εναλλακτική τουριστική προσφορά.

Η προστασία του κεφαλαίου της περιοχής: ομαδικό παιχνίδι

Κεφάλαιο της περιοχής είναι η ιστορία, ο πολιτισμός, η ανθρώπινη και κοινωνική κληρονομιά μιας περιοχής. Πρέπει να υποστηρίζεται και να εκτιμάται εφόσον αποτελεί κοινή και μοναδική αξία και ισχυρή οικονομική κατευθυντήρια δύναμη. Όλοι οι παράγοντες της τουριστικής δραστηριότητας θα πρέπει να συμμετέχουν στη διατήρηση του κεφαλαίου της περιοχής, πιο συγκεκριμένα:

- Οι τοπικές αρχές, που βελτιώνουν και ελέγχουν την ποιότητα των αστικών περιοχών, αποφεύγουν την υποβάθμιση του τοπίου, εξασφαλίζουν την προστασία του περιβάλλοντος, διαχειρίζονται και παρέχουν όλες τις δημόσιες υπηρεσίες.
- Οι επιχειρηματίες τουρισμού, οι οποίοι οργανώνουν τους πόρους, τονίζουν τα καλύτερά τους στοιχεία και αξιοποιούν τις διαφορετικές πτυχές μιας περιοχής.
- Οι τουρίστες, που εξερευνούν, ανακαλύπτουν τομείς που μπορούν να βελτιωθούν, στηρίζουν την οικονομία, καθορίζουν συχνά τις καλύτερες πτυχές μιας περιοχής και προωθούν τη βελτίωση των υπηρεσιών.
- Οι κάτοικοι, οι οποίοι διατηρούν το κεφάλαιο της περιοχής και κάνουν ευχάριστη τη διαμονή των τουριστών, προσφέροντας τους εμπειρίες.

◀ Στην πράξη:

Κάθε πρόγραμμα θα πρέπει να υποστηρίζεται από όλους τους παράγοντες της περιοχής: τοπικές αρχές, επιχειρηματίες τουρισμού, κατοίκους. Για αυτό, πρέπει να πραγματοποιούνται συναντήσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα, στις οποίες μπορεί να βρίσκονται λύσεις και να προωθούνται νέες προτάσεις για την εγγύηση της επιτυχίας της αυτό-βιωσιμότητας του προγράμματος.

Μια ενσωματωμένη ανάπτυξη

Ο τουρισμός είναι ένας σημαντικός παράγοντας, ένα φυσικό στοιχείο μιας ενσωματωμένης ανάπτυξης της περιοχής που απαρτίζεται από διάφορες προσφορές, από τη γαστρονομία στον αθλητισμό, τον πολιτισμό, τις υπηρεσίες και το σεβασμό προς το περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα. Όλοι αυτοί οι παράγοντες δημιουργούν ανοιχτά και δυναμικά δίκτυα, ένα ιδανικό υπόβαθρο οικονομικής δραστηριότητας. Οι παράγοντες που αναφέρονται παραπάνω, πρέπει να αναλάβουν να δημιουργήσουν ένα ενσωματωμένο προϊόν και το αποτέλεσμα θα πρέπει να είναι ένα λειτουργικό δίκτυο, το οποίο θα μπορεί να ανταποκριθεί στις τρέχουσες ανάγκες, αλλά και θα συνδέεται με την παράδοση και τον πολιτισμό της περιοχής, διατηρώντας έτσι την ταυτότητα του κεφαλαίου της περιοχής. Μια ενσωματωμένη ανάπτυξη κρατά όλα τα στοιχεία του τουριστικού προϊόντος:

- 1 το σεβασμό για το περιβάλλον και την προσφορά μιας ασφαλούς και προστατευμένης περιοχής
- 2 ένα υγιές περιβάλλον με καλής ποιότητας υποδομές και εγκαταστάσεις
- 3 τις υπηρεσίες, τόσο περιφερειακές (πχ. μεταφορές) όσο και αυτές που παρέχονται από τους παράγοντες
- 4 την ποιότητα υποδοχής, εννοώντας τις υποδομές και τις δραστηριότητες που προσφέρει μια περιοχή
- 5 την ίδια την προσφορά

◀ Στην πράξη:

Στην Πρέσπα, κάθε μέλος του δικτύου διαθέτει στις εγκαταστάσεις του ένα κοινό φάκελο όπου οι τουρίστες μπορούν να βρουν πληροφορίες για τις μεταφορές, τα αξιοθέατα, τις δραστηριότητες, χρήσιμα τηλέφωνα και μια περιγραφή όλων των μελών του δικτύου.

Το τοπικό δίκτυο μεταξύ των επιχειρηματιών τουρισμού

Οι επιχειρηματίες τουρισμού θα πρέπει να καθιερώσουν μια στενή συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ τους προκειμένου να ανταλλάξουν εμπειρίες, να συζητήσουν για την ανάπτυξη κοινών δραστηριοτήτων και να δίνουν πληροφορίες ο ένας στον άλλο.

Κάθε επιχειρηματίας τουρισμού παρέχει πληροφορίες για:

- Τις ώρες και μέρες λειτουργίας του: για να μη δίνεται η εντύπωση στους τουρίστες ότι όλες οι εγκαταστάσεις είναι κλειστές κατά τη διάρκεια της χαμηλής τουριστικής περιόδου
- Τις δραστηριότητες που μπορούν να προσφέρουν
- Τη διαθεσιμότητα των δωματίων τους
- Επαφές με εστιατόρια, ενώσεις, ξεναγούς κτλ.

◀ Στην πράξη:

Στην περιοχή *Comunità Montana del Giovo* έχει δημιουργηθεί ένα δίκτυο μεταξύ αγροκτημάτων και εστιατορίων. Αυτό οδήγησε στην καθιέρωση μιας έκθεσης γαστρονομίας αφιερωμένης στα παραδοσιακά φαγητά και τα τοπικά προϊόντα.

Οι οργανώσεις που ασχολούνται με το συντονισμό του τοπικού τουρισμού ή του τοπικού τουριστικού δικτύου (πχ. μια ένωση μεταξύ των επιχειρηματιών τουρισμού) πρέπει να βρουν έναν τρόπο να προσεγγίσουν και τον κάθε επιχειρηματία χωριστά. Πολλοί από τους επιχειρηματίες μπορεί να μη συνειδητοποιούν όλους τους πόρους και τις δυνατότητες που έχουν για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και την εφαρμογή καλών πρακτικών. Κάποιες απλές πρωτοβουλίες θα μπορούσαν να είναι:

- Να γίνει το γραφείο της οργάνωσης ένα μέρος το οποίο θα μπορούν να επισκέπτονται οι επιχειρηματίες και να παίρνουν πληροφορίες.
- Η οργάνωση ομάδων εργασίας για κάθε νέα πρωτοβουλία.
- Η διανομή τοπικών ενημερωτικών δελτίων (newsletter) για κάθε πρωτοβουλία, γραμμένων σε απλή γλώσσα που θα απευθύνονται άμεσα στην ομάδα - στόχο.

Παράρτημα Κεφαλαίου 4

Εδώ θα βρείτε ένα παράδειγμα συμφωνίας μεταξύ τουριστικών παραγόντων και μιας οργάνωσης, προκειμένου να ξεκινήσουν ένα τοπικό δίκτυο.

Συμφωνία για ξενοδοχεία, ξενώνες και ενοικιαζόμενα δωμάτια

Συμφωνία Συνεργασίας

μεταξύ της επιχείρησης και του Πολιτιστικού Τριγώνου Πρεσπών (CTP), Άγιος Γερμανός, για την τήρηση και υλοποίηση της Χάρτας Καλής Συμπεριφοράς στο χώρο της τουριστικής ανάπτυξης.

Άγιος Γερμανός, 200...

Η συμφωνία ορίζει τους κανόνες συνεργασίας μεταξύ της επιχείρησης Άγιος Γερμανός, Άγιος Γερμανός και του Πολιτιστικού Τριγώνου Πρεσπών, Άγιος Γερμανός για την τήρηση και υλοποίηση της Χάρτας Καλής Συμπεριφοράς στο χώρο της τουριστικής ανάπτυξης, η οποία καλύπτει τέσσερις βασικούς τομείς:

- ✓ Επικοινωνία με τους τουρίστες
- ✓ Επικοινωνία μέσα στα πλαίσια του Δικτύου
- ✓ Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς
- ✓ Παρακολούθηση

Επικοινωνία με τους τουρίστες και προώθηση

Η συνεργαζόμενη επιχείρηση θα διαθέτει πληροφοριακό υλικό για την ενημέρωση των τουριστών και την προώθηση του δικτύου. Όλο το υλικό θα προετοιμαστεί με τη βοήθεια του CTP.

Η συνεργαζόμενη επιχείρηση θα διαθέτει:

- ✓ ένα φάκελο με όλες τις χρήσιμες πληροφορίες για τους τουρίστες (μετακινήσεις, χρήσιμα τηλέφωνα, δραστηριότητες κ.τ.λ.) σε ελληνικά και αγγλικά, ο οποίος θα ανανεώνεται συνεχώς
- ✓ τη Χάρτα Βιώσιμου Τουρισμού που προτείνει το CTP
- ✓ πληροφορίες για φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές που μπορούν να υιοθετηθούν σε τουριστικές εγκαταστάσεις (π.χ. στο μπάνιο για το φως ή το νερό κ.τ.λ.)
- ✓ το φυλλάδιο του NEST
- ✓ ένα φάκελο με την παρουσίαση του υλικού όλων των συμμετεχόντων και μια λίστα με όλες τις τουριστικές εγκαταστάσεις των μελών του δικτύου
- ✓ πληροφοριακές πινακίδες σε ελληνικά και αγγλικά
- ✓ εργαλεία για την επίλυση προβλημάτων επικοινωνίας (φράσεις κλειδιά σε διάφορες γλώσσες, λεξικά)
- ✓ μενού σε ελληνικά και αγγλικά
- ✓ Χάρτες, βιβλία, φυλλάδια και άλλο πληροφοριακό υλικό σε ελληνικά και αγγλικά

Οι ιδιοκτήτες θα προτείνουν διάφορες δραστηριότητες (εργαστήριο μαγειρικής, αγροτικές δραστηριότητες κ.α.) στους επισκέπτες τους.

Για τη διαμονή, θα ακολουθεί τη διεθνή οδηγία προσφοράς έκπτωσης 25-50 % στους νέους (15-30 χρονών) από Δευτέρα έως Πέμπτη κατά τη διάρκεια της χαμηλής τουριστικής περιόδου και για παραμονή από 3 νύχτες και πάνω.

Στο γραφείο του CTP θα υπάρχει:

- ✓ όλο το πληροφοριακό υλικό για τις εγκαταστάσεις των μελών του δικτύου
- ✓ ένας φάκελος με υλικό για την προώθηση όλων των μελών του δικτύου

Το CTP θα:

- ✓ οργανώσει μια εκδήλωση προβολής
- ✓ στείλει ανακοινώσεις και δελτία τύπου
- ✓ προωθήσει αυτή την πρωτοβουλία στις ιστοσελίδες του (την τουριστική και τη γενική)

- ✓ εκδώσει ένα φυλλάδιο για την προώθηση της πρωτοβουλίας
- ✓ τυπώσει μια αφίσα με την Χάρτα Βιώσιμου Τουρισμού

Επικοινωνία εντός του δικτύου

Οι συμμετέχοντες στο δίκτυο θα βρίσκονται σε ενεργή επικοινωνία μεταξύ τους για να ανταλλάσουν πληροφορίες και εμπειρίες και για να συνεννοούνται για την ανάπτυξη κοινών δραστηριοτήτων.

- ✓ Η συνεργαζόμενη επιχείρηση θα ανακοινώνει τις ώρες και μέρες λειτουργίας της (σε ελληνικά και αγγλικά) στην πόρτα της εγκατάστασης και στο γραφείο του CTP.
- ✓ Η συνεργαζόμενη επιχείρηση θα ενημερώνει το CTP για κάθε αλλαγή στις δραστηριότητές της (πχ ώρες λειτουργίας) είτε μέσω τηλεφώνου είτε με επίσκεψη στο γραφείο του CTP και ενημέρωση του φακέλου με τις πληροφορίες για τους συμμετέχοντες στο δίκτυο.
- ✓ Ο επιχειρηματίας θα έρχεται μια φορά το μήνα στο γραφείο του CTP για να ελέγχει τον φάκελο ενημέρωσης και επικοινωνίας που θα υπάρχει εκεί.

Το CTP θα:

- ✓ συγκεντρώνει τις πληροφορίες από όλους τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα και θα τις διαθέτει σε ένα φάκελο ενημέρωσης και επικοινωνίας για τους επιχειρηματίες.
- ✓ οργανώσει ένα σεμινάριο για τους επιχειρηματίες που συμμετέχουν στο δίκτυο του NEST. Ο επιχειρηματίας μπορεί να παρακολουθήσει το σεμινάριο χωρίς καμία χρέωση.

Μέτρα για την προστασία του Φυσικού και Πολιτιστικού Περιβάλλοντος

Η συνεργαζόμενη επιχείρηση συμφωνεί ότι κάποια εύκολα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος μπορούν να υιοθετηθούν στις εγκαταστάσεις τους, βοηθώντας, έτσι στη διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Κάποιες βασικές οδηγίες δίνονται από το CTP, οι οποίες ανανεώνονται ανάλογα με τις δυνατότητες των εγκαταστάσεων και την ανάπτυξή τους.

Το πρώτο βήμα είναι η υιοθέτηση ενεργειών που επιτρέπουν την εξοικονόμηση νερού και ενέργειας χωρίς να χρειάζονται κάποια χρηματική επένδυση. Έπειτα, οι επιχειρηματίες καλούνται, με τη βοήθεια του CTP να υιοθετήσουν και άλλα μέτρα που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη ενός βιώσιμου μοντέλου τουρισμού.

Ελάχιστες απαιτήσεις:

Στην κουζίνα και τα ψώνια:

- ✓ Κάντε απόψυξη του ψυγείου και του καταψύκτη όποτε χρειάζεται (2 εκ. πάγου).
- ✓ Καλύπτετε τις καταρρόλες όταν μαγειρεύετε, έτσι εξοικονομείτε χρόνο και ενέργεια.
- ✓ Αποφεύγετε τα προϊόντα με πολύ περιτύλιγμα (χαρτί, πλαστικό κτλ.). Αγοράζετε μεγάλες συσκευασίες.
- ✓ Προτιμήστε προϊόντα με βιοδιαλυτό περιτύλιγμα (χαρτί, βαμβάκι κτλ) ή ανακυκλώσιμα δοχεία (γυαλί, μέταλλο, συσκευασίες tetra pack).
- ✓ Διαλέξτε επαναφορτιζόμενα προϊόντα και συσκευασίες με ανταλλακτικά (επαναφορτιζόμενες μπαταρίες, σαπούνια με ανταλλακτικό κτλ).
- ✓ Αποφεύγετε όσο το δυνατόν περισσότερο να παίρνετε πλαστικές σακούλες όταν ψωνίζετε.
- ✓ Προτιμήστε τοπικούς παραγωγούς για κάθε προϊόν ή υλικό.
- ✓ Αναγράφετε, όπου δυνατόν, τους παραγωγούς από τους οποίους αγοράστηκαν τα προϊόντα και αν είναι ή όχι βιολογικά.

Στο ξενοδοχείο:

- ✓ Ενημερώστε τους επισκέπτες ότι οι πετσέτες αλλάζονται όταν σας ζητηθεί (τοποθετείστε μικρά καρτελάκια στο μάντιο που θα τους εξηγούν τι πρέπει να κάνουν).
- ✓ Πλένετε τα ρούχα σε χαμηλή θερμοκρασία, όταν είναι δυνατό.
- ✓ Προτιμήστε απορρυπαντικό σε σκόνη και όχι υγρό.

Για κάθε επένδυση:

- ✓ Για προϊόντα που χρειάζεστε, ελέγξτε ποια έχουν το Ευρωπαϊκό σύμφωνο ποιότητας ή τουλάχιστον αναφέρουν ότι σέβονται το περιβάλλον.
- ✓ Σε κάθε ηλεκτρική συσκευή που αγοράζετε, ελέγξτε την κατανάλωσή της, τη διάρκεια ζωής και τις δυνατότητες επισκευής της

Γενικά, για εξοικονόμηση νερού και ενέργειας:

- ✓ Ελέγξτε το σύστημα υδροδότησης και επισκευάστε το αν χρειάζεται.
- ✓ Ελέγξτε τις ετικέτες στα χημικά προϊόντα για να ξέρετε πόση ποσότητα να χρησιμοποιήσετε.
- ✓ Σβήστε τελείως τις ηλεκτρονικές σας συσκευές (τηλεόραση, βίντεο, DVD, στερεοφωνικό,

- ✓ υπολογιστή) πατώντας το κουμπί ή βγάζοντας τες από την πρίζα.
- ✓ Σβήστε τα φώτα και τη θέρμανση στα δωμάτια που δε χρησιμοποιούνται.
- ✓ Χρησιμοποιείτε λάμπες εξοικονόμησης ενέργειας όπου είναι δυνατόν.
- ✓ Καταρτίστε ένα επενδυτικό σχέδιο (προϋπολογισμό) για την εγκατάσταση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τα οφέλη τους. Θα πρέπει να καταρτιστεί μια λίστα με ενδεικτικές τιμές του εξοπλισμού με τον οποίο η συνεργαζόμενη επιχείρηση θα μπορέσει να εξοικονομήσει νερό και ενέργεια.

Για τους εξωτερικούς χώρους:

- ✓ Ποτίζετε τα φυτά σας νωρίς το πρωί ή το βράδυ.
- ✓ Προτιμήστε φυσικά προϊόντα για την περιποίηση των φυτών σας.
- ✓ Προτιμήστε τοπικά είδη που είναι καλύτερα προσαρμοσμένα στο κλίμα της περιοχής.
- ✓ Ξεχορταριάστε τον κήπο σας, η χρήση ειδικών μηχανημάτων είναι πιο αποτελεσματική από τη χρήση χημικών.
- ✓ Τοποθετήστε έναν κάδο σκουπιδιών μπροστά από τις εγκαταστάσεις σας.

Προσπάθειες προβολής της τοπικής παράδοσης και του πολιτισμού μέσω της διακόσμησης και προώθησης των τοπικών προϊόντων

- ✓ Τα προϊόντα που χρησιμοποιείτε θα πρέπει να είναι κατά προτίμηση τοπικά και μετά περιφερειακά ή ελληνικά.
- ✓ Όχι πλαστικές καρέκλες (προθεσμία: Πάσχα 2008).
- ✓ Χρησιμοποιείτε την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, όπου είναι δυνατόν.
- ✓ Όταν κάνετε ανακαίνιση και προσχεδιασμένες αλλαγές στο χώρο, προσθέστε και παραδοσιακά στοιχεία.

Το CTP θα υποστηρίξει τη συνεργαζόμενη επιχείρηση στην εφαρμογή των καλών πρακτικών που αναφέρονται σε αυτή τη συμφωνία με κάθε διαθέσιμο τεχνικό μέσο.

Παρακολούθηση

Η συνεργαζόμενη επιχείρηση συμφωνεί στην υλοποίηση ενός αναλυτικού συστήματος παρακολούθησης των δραστηριοτήτων του, το οποίο θα στέλνει στο CTP. Αυτό θα μας βοηθήσει να παρακολουθήσουμε την ανάπτυξη του τουρισμού. Μετά, θα μπορέσουμε να προσαρμόσουμε καλύτερα τις δράσεις μας στην τοπική πραγματικότητα και σε κάθε περίπτωση ξεχωριστά.

Η παρακολούθηση θα αφορά:

- ✓ τον αριθμό των επισκεπτών
- ✓ το είδος των επισκεπτών (εθνικότητα, ηλικία, διάρκεια διαμονής)
- ✓ την κατανάλωση ενέργειας
- ✓ την κατανάλωση νερού
- ✓ τις προτεινόμενες δραστηριότητες και τη συμμετοχή σε αυτές

Το CTP θα επισκεφτεί τη συνεργαζόμενη επιχείρηση για να ελέγξει τη σωστή υλοποίηση των ενεργειών που παρουσιάζονται σε αυτή τη συμφωνία.

Σε περίπτωση μη υλοποίησης της συμφωνίας:

- ✓ Θα γίνει υπενθύμιση της συμφωνίας στη συνεργαζόμενη επιχείρηση και θα προγραμματιστεί επαναληπτική επίσκεψη για να διαπιστωθεί η σωστή υλοποίηση της.
- ✓ Το CTP θα συναντηθεί με τους ιδιοκτήτες για να μπορέσουν να προσδιοριστούν και να αναλυθούν οι λόγοι μη υλοποίησης των συμφωνηθέντων. Το CTP θα βοηθήσει στο να βρεθεί λύση και να επιτευχθεί η σωστή υλοποίηση της συμφωνίας.
- ✓ Σε περίπτωση που γίνει φανερό ότι η συνεργαζόμενη επιχείρηση δεν ενδιαφέρεται πια για τη συμφωνία και δεν προσπαθεί να την υλοποιήσει, θα πρέπει να αποχωρίσει από το πρόγραμμα και θα διαγραφεί από το φυλλάδιο και το υλικό προβολής.

Για το Πολιτιστικό Τρίγωνο Πρεσπών

Για την επιχείρηση

5

ΓΡΑΜΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Νοτιοδυτική Basilicata (Ιταλία)

Vlora (Αλβανία)

Σύντομη εισαγωγή:

Με το θεματικό τουρισμό, δεν είναι η περιοχή από μόνη της λόγος επιλογής των διακοπών (παραδοσιακοί τουριστικοί προορισμοί), αλλά οι δραστηριότητες που δημιουργούνται από το σύνολο όλων όσων προσφέρουν οι γραμμές παραγωγής της περιοχής (τουριστικοί παράγοντες, αγρότες, έμποροι, παραδοσιακοί τεχνίτες κτ) και οι φυσικοί και πολιτιστικοί της πόροι. Οι δραστηριότητες αυτές ανταποκρίνονται στα διαφορετικά ενδιαφέροντα των τουριστών και δημιουργούν συγκεκριμένα θέματα (πχ. "βυζαντινά μονοπάτια", "δρόμοι του κρασιού" κτ).

Οι γραμμές παραγωγής μιας περιοχής, αλλάζουν το πως οι καταναλωτές αντιλαμβάνονται μια συγκεκριμένη περιοχή και είναι ένα ισχυρό εργαλείο για τη διαχείριση των δράσεων των επιχειρηματιών και των πολιτικών επιλογών των φορέων της περιοχής.

Τέλος, οι γραμμές παραγωγής μιας περιοχής μπορεί να συνδυάζονται μία με την άλλη για τη δημιουργία μιας τουριστικής προσφοράς στην περιοχή, αυξάνοντας έτσι τον αριθμό των προσφορών και τις δυνατότητές τους.

Παράγοντες και συμβουλές μάρκετινγκ

Οι νέοι τουρίστες, όπως είπαμε και στο πρώτο κεφάλαιο, δεν καταναλώνουν πια τουριστικούς προορισμούς, αλλά εμπειρίες.

Έτσι, προκειμένου να δημιουργήσουμε ένα καλό «ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ», θα πρέπει να προσδιοριστούν οι διάφοροι φορείς των γραμμών παραγωγής, από τη πρώτη ύλη έως το τελικό προϊόν:

- ✦ εθνικά πάρκα και προστατευμένες περιοχές, μονοπάτια, πολιτιστική κληρονομιά, πολιτιστικά θεματικά πάρκα, παραγωγοί αγροτικών προϊόντων, εστιατόρια, λαογραφικές ομάδες, οργανωτές πολιτιστικών γεγονότων.
- ✦ σε αυτά θα πρέπει να προσθέσουμε αυτούς που παρέχουν υπηρεσίες και τόπους διαμονής, τους επιχειρηματίες τουρισμού και τα ταξιδιωτικά γραφεία.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	ΟΜΑΔΕΣ - ΣΤΟΧΟΙ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ
ΜΟΥΣΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ, ΕΘΝΙΚΑ ΠΑΡΚΑ	Φοιτητές, τουρίστες, επιστήμονες	Εφαρμογή πακέτων που καλύπτουν τις διαφορετικές απαιτήσεις για κάθε τομέα: - μουσεία - κτίρια τέχνης - φυσικά πάρκα κτλ.
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΚΑ	Φοιτητές, τουρίστες, επιστήμονες	Εφαρμογή προσφορών που βασίζονται σε δραστηριότητες που συνδυάζουν τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες με τη διασκέδαση.
ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΗΜΑΤΩΝ	Τουρίστες	Εφαρμογή μιας παραγωγής συνδεδεμένης με τον πολιτισμό της περιοχής, με ευρεία έκταση τιμών, αλλά πάντα με καλή ποιότητα
ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΦΑΓΗΤΩΝ	Τουρίστες	Εφαρμογή μιας παραγωγής συνδεδεμένης με τον πολιτισμό της περιοχής, με ευρεία έκταση τιμών, αλλά πάντα με καλή ποιότητα, πώληση χονδρικής για το κοινό και, αν είναι δυνατόν, δημιουργία ενός χώρου εκμάθησης
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	Τουρίστες	Εφαρμογή μιας γαστρονομικής προσφοράς συνδεδεμένης με τον πολιτισμό της περιοχής, που δίνει έμφαση στα τοπικά προϊόντα και τις παραδοσιακές συνταγές, με ευρεία έκταση τιμών, αλλά πάντα καλής ποιότητας.
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ	Τουρίστες: άτομα, ομάδες	Πρωώθηση της προσφοράς μιας περιοχής, συνδεδεμένης, επίσης, με άλλες γραμμές παραγωγής.
ΜΕΡΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ	Τουριστικοί πράκτορες, τουρίστες	Εφαρμογή πακέτων που εστιάζονται σε ένα συγκεκριμένο στόχο, που καλύπτουν τις ανάγκες του κάθε θέματος ξεχωριστά και δίνουν τη δυνατότητα στους πράκτορες να προτείνουν μια ολοκληρωμένη προσφορά.

Πηγή πίνακα: Alberico di Meo "il Marketing dell'Ambiente e della Cultura per lo sviluppo turistico del territorio"

Εργαλεία

Εδώ θα βρείτε μερικές προτάσεις για τη δημιουργία ενός τουριστικού πακέτου στους τομείς που διάλεξαν οι εταίροι του NEST μετά από έρευνες που έκαναν στην περιοχή και τη συλλογή ερωτηματολογίων συμπληρωμένων από τουρίστες και κατοίκους της περιοχής.

Αθλητικός τουρισμός

Αυτό είναι ένα από τα πιο γρήγορα αναπτυσσόμενα είδη θεματικού τουρισμού και αφορά κυρίως μεμονωμένους τουρίστες και αθλητικές ενώσεις.

Καθώς πρόκειται για μια συνεχώς αναπτυσσόμενη αγορά στο χώρο του τουρισμού, μπορούν να εφαρμοστούν

εμπορικές στρατηγικές και στρατηγικές προώθησης, που θα βοηθήσουν στην αύξηση του αριθμού των τουριστών που λατρεύουν τις αθλητικές δραστηριότητες. Ακολουθώντας αυτή την τάση, θα μπορούσαν να δημιουργηθούν κάποια πακέτα, όπως:

- ❶ Σχεδιασμός προσφορών διακοπών που ανταποκρίνονται στη ζήτηση για ατομικό τουρισμό
- ❷ Εφαρμογή κατασκηνώσεων εκπαίδευσης για αθλητικές ομάδες
- ❸ Σχεδιασμός εκδηλώσεων σχετικών με τον αθλητισμό

Βασικά στοιχεία για τη δημιουργία ενός τουριστικού πακέτου για τους λάτρεις του αθλητισμού

Προσαρμογή της εγκατάστασης για να μπορέσει να δεχτεί αυτό το είδος τουριστών:

- ✦ Χρήση κάποιων χώρων για τη φύλαξη αθλητικού εξοπλισμού (πχ. χώρος για ποδήλατα) ή για το πλύσιμο αθλητικών ρούχων και/ή εξοπλισμού (πχ. διάθεση ενός πλυντηρίου ή ένα λάστιχο έξω...).
- ✦ Προσφορά γευμάτων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των αθλητών. Ευέλικτα (όπου είναι δυνατόν) ωράρια γευμάτων.
- ✦ Παροχή δυνατότητας ενοικίασης του απαραίτητου εξοπλισμού (ποδήλατα, εξοπλισμό για σκι, κιάλια για παρατήρηση πουλιών κτλ).
- ✦ Δυνατότητα οργάνωσης εκδρομών με ειδικά εκπαιδευμένους ξεναγούς.
- ✦ Δυνατότητα παροχής ενός πακέτου με ειδικές εκπώσεις, όπως εκπώσεις σε μαγαζιά, εστιατόρια ή σε εισιτήρια εισόδου σε μουσεία ή μνημεία.

← Στην πράξη:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΛΗΡΟΥΣ ΠΑΚΕΤΟΥ ΣΤΗΝ ΤΙΜΗ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ:

Διαμονή με πρωινό (τιμή ανά άτομο σε δίκλινο), για 3 νύχτες:

- 1 ξενάγηση με ποδήλατα
- Χώρος φύλαξης ποδηλάτων
- Χάρτες που δείχνουν τις διάφορες διαδρομές και τα επίπεδα δυσκολίας τους
- 1 διάνειμμα σε τοπικό κελάρι κρασιών (ή σε κάποιο άλλο μέρος) ή κατά τη διάρκεια της διαδρομής ή ανάλογα με τη διαδρομή
- 1 δείπνο σε εστιατόριο που βρίσκεται στη διαδρομή του προϊόντος, ανήκει σε κάποια τοπική ένωση ή υποστηρίζει το πακέτο
- 1 ξενάγηση σε ένα κελάρι κρασιών, εργοστάσιο τυριών και με δοκιμή των προϊόντων.
- 48ωρες κάρτες: μειωμένο εισιτήριο σε μουσεία κτλ.
- Συμφωνίες σταθερών τιμών σε μαγαζιά, εστιατόρια, καταστήματα ενοικίασης ποδηλάτων, μετακινήσεις κτλ.

Τουρισμός με θέμα το φαγητό και το ποτό

Όταν ξανά-καθορίζουμε τον τουρισμό μιας περιοχής, και προκειμένου να αποφύγουμε ανιαρές τουριστικές προσφορές και εστιατόρια, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ορισμένα βασικά στοιχεία, όπως την έμφαση στα τοπικά προϊόντα, την αξιολόγηση εστιατορίων και καταστημάτων καθώς και την ανάπτυξη συντονισμένων και σταθερών δραστηριοτήτων προώθησης.

Βασικά στοιχεία για τη δημιουργία ενός τουριστικού πακέτου με θέμα τη γαστρονομία

Όσον αφορά στον τουρισμό που είναι προσανατολισμένος στη γαστρονομία, η δημιουργία ενός δικτύου ανάμεσα σε εστιατόρια και ανάμεσα σε εστιατόρια και επιχειρήσεις, μαγαζιά, τουριστικούς ξεναγούς, πολιτιστικούς και αθλητικούς συλλόγους, θεσμούς τοπικής αυτοδιοίκησης κτλ, είναι σχεδόν απαραίτητη. Στην πραγματικότητα, αν και κάποιο εστιατόριο μπορεί να έχει τακτικούς πελάτες και να προσφέρει κάποιο πακέτο μόνο του, σίγουρα θα μπορούσε να επωφεληθεί από άποψη αναγνωσιμότητας αν έπαιρνε μέρος σε ένα προκαθορισμένο πακέτο που δημιουργήθηκε για ένα συγκεκριμένο γεγονός ή ανήκει σε κάποιο θεματικό δρόμο (δρόμοι κρασιού, δρόμοι μανιταριών κτλ).

Τα βασικά στοιχεία για τη δημιουργία ενός τουριστικού πακέτου με θέμα τη γαστρονομία, είναι:

- ✦ Έμφαση στην τοπική κουζίνα και επαναπροσδιορισμός παραδοσιακών συνταγών
- ✦ Έμφαση σε τοπικά προϊόντα σημειώνοντας την προέλευσή τους στο μενού
- ✦ Συμφωνίες με τους οδηγούς για επίσκεψη σε αγροκτήματα ή σχεδιασμό εκδρομών σχετικών με την τοπική γαστρονομία
- ✦ Οργάνωση εργαστηρίων μαγειρικής, συμμετοχή των πελατών στην προετοιμασία των γευμάτων

Μερικές προτάσεις για εκδηλώσεις με γαστρονομικό θέμα

- ✦ Ταίριασμα μιας εκδήλωσης με ένα προϊόν (κρασί, τυρί κτλ), εκπαίδευση του ιδιοκτήτη του εστιατορίου για τα χαρακτηριστικά του προϊόντος και παροχή δυνατότητας επίσκεψης στον τόπο παραγωγής του προϊόντος και αγοράς του σε μειωμένες τιμές
- ✦ Οργάνωση ενός φεστιβάλ για την τοπική παραδοσιακή κουζίνα αλλά και με κάποια αφιερώματα σε άλλες παραδόσεις
- ✦ Οργάνωση φεστιβάλ γαστρονομίας συνδεδεμένων με μουσικές εκδηλώσεις κτλ, πάντα με σεβασμό στα τοπικά έθιμα
- ✦ Σχεδιασμός εκδηλώσεων σχετικών με τη γαστρονομία ως μέρος άλλων εκδηλώσεων με διαφορετικό θέμα. Ο ρόλος που μπορούν να παίξουν τα εστιατόρια σε αυτές τις περιπτώσεις είναι να προσαρμοστούν στο κεντρικό θέμα της εκδήλωσης, πχ. στην περίπτωση που έχουμε μια εκδήλωση αφιερωμένη στον «Υγιή τρόπο ζωής», τα εστιατόρια θα μπορούσαν να προσφέρουν «πράσινα μενού» με νόστιμο αλλά ελαφρύ φαγητό και ακόμα και χορτοφαγικές συνταγές, χρησιμοποιώντας πάντα τοπικά προϊόντα.

← Στην πράξη:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΛΗΡΟΥΣ ΠΑΚΕΤΟΥ ΣΤΗΝ ΤΙΜΗ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ:

διαμονή, πλήρης διατροφή με γεύμα αποτελούμενο από τοπικά προϊόντα και πιάτα (τιμή ανά άτομο σε δίκλινο);

- 1 ξενάγηση και δοκιμή παραδοσιακών προϊόντων σε
- 1 ξενάγηση και δοκιμή παραδοσιακών προϊόντων σε και επίσκεψη στο εργαστήρι ενός.....
- 1 δείπνο σε εστιατόριο που βρίσκεται στο δρόμο του πακέτου και δοκιμή.....
- 1 γεύμα με παραδοσιακά πιάτα, συνοδευμένο από τοπικό κρασί
- 1 είσοδος ή ξενάγηση σε κάποιο μουσείο, εκκλησία κτλ.

← Στην πράξη:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΛΗΡΟΥΣ ΠΑΚΕΤΟΥ ΣΤΗΝ ΤΙΜΗ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ:

διαμονή, ημιδιατροφή (τιμή ανά άτομο σε δίκλινο δωμάτιο)

- Ξενάγηση στο ιστορικό κέντρο της πόλης, σε ένα μουσείο, ένα μνημείο κα.
- Δείπνο σε ένα εστιατόριο που βρίσκεται στο δρόμο του κεντρικού θέματος του πακέτου ή είναι μέρος αυτού
- Ξενάγηση σε ένα αγρόκτημα, ένα κελάρι κρασιών, ένα εργοστάσιο παραγωγής τυριού ή κάτι άλλο
- 48ωρη κάρτα για: μειωμένες τιμές εισόδου σε μουσεία, ειδικές προσφορές σε μαγαζιά, εταιρίες κτλ, εκπτώσεις σε μεταφορές, εστιατόρια, ενοικίαση ποδηλάτων ή άλλα

Πολιτιστικός τουρισμός

Ο πολιτισμός είναι σπάνια ο κύριος λόγος μιας τουριστικής εμπειρίας. Πράγματι, οι τουρίστες που επιλέγουν αυτό το είδος τουρισμού διαφέρουν πολύ μεταξύ τους και είναι:

- ✱ “ιδιαίτερα πρόθυμοι” τουρίστες που ταξιδεύουν μόνο για να επισκεφτούν ένα συγκεκριμένο μουσείο ή μνημείο. Σε αυτή την περίπτωση το πακέτο μπορεί να αποτελείται μόνο από διαμονή και φαγητό.
- ✱ “μερικώς παρακινημένοι από τον πολιτισμό” τουρίστες. Για αυτούς, η επίσκεψη σε μια πόλη ή μια ιστορική περιοχή σημαίνει επίσης και το να κάνουν ένα ταξίδι, να πάνε για ψώνια κτλ. Σε αυτή την περίπτωση, το πακέτο μπορεί να ενσωματωθεί με άλλες προσφορές: σχετικές με τη γαστρονομία, με εκπτώσεις σε μαγαζιά, ξεναγήσεις κτλ.
- ✱ Οι τουρίστες που βλέπουν τον πολιτισμό ως “ένα ακόμα κίνητρο”, και όχι ως τον κύριο σκοπό του ταξιδιού τους. Σε αυτή την περίπτωση μπορούν να προσφερθούν επισκέψεις με ξενάγηση, μειώσεις στις τιμές εισιτηρίων για είσοδο σε μνημεία, μουσεία ή για μεταφορές.

Προκειμένου να δημιουργήσουμε ένα πακέτο πολιτιστικού τουρισμού, θα πρέπει να ξέρουμε το είδος των τουριστών. Αυτό μπορούμε να το πετύχουμε μέσω έρευνας και ανάλυσης.

Όσο για τον οργανωμένο πολιτιστικό τουρισμό (γκρουπ) το πακέτο θα εστιάζει κυρίως στη διαμονή (δωμάτια + φαγητό), σε μειώσεις στις τιμές εισιτηρίων για είσοδο σε μνημεία, μουσεία κτλ, και στη διαθεσιμότητα τουριστικών ξεναγών.

Βασικά εργαλεία προώθησης

Κατάλογοι: μπορεί να εκδίδονται από κάποιον οργανισμό τουρισμού ή μια κοινοπραξία τουριστικών παραγόντων. Όσον αφορά στην προώθηση μοναδικών εκδηλώσεων που αποτελούν το κέντρο κάποιου τουριστικού πακέτου, είναι καλύτερη η χρήση φυλλαδίων. Η διανομή τους μπορεί να γίνει σε εκθέσεις, τουριστικά γραφεία ή μέσω mailing list.

Ιστοσελίδα: κάθε τουριστικός παράγοντας μπορεί να έχει τον προσωπικό του σύνδεσμο (link) σε ιστοσελίδες τουριστικών οργανισμών ή κοινοπραξιών και σε σελίδες τοπικών αυτοδιοικήσεων που αναφέρονται στον τουρισμό. Η online προώθηση και οι κρατήσεις μέσω διαδικτύου ολοένα και αυξάνονται και αποτελούν το δεύτερο μεγαλύτερο εργαλείο προώθησης, αμέσως μετά από τις απόψεις που ακούμε από φίλους και γνωστούς.

Ταξιδιωτικά γραφεία: η προώθηση κάποιας προσφοράς μπορεί να γίνει και από εξειδικευμένα τουριστικά γραφεία. Αυτό είναι ένας σημαντικός τρόπος, ιδιαίτερα όσον αφορά τον ομαδικό τουρισμό, που αποτελεί τη μεγαλύτερη πηγή τουριστικού εισοδήματος κατά τη διάρκεια της χαμηλής τουριστικής περιόδου.

Μαζί με αυτά τα εργαλεία θα μπορούσαμε να προσθέσουμε τις προφορικές συμβουλές που μας δίνουν φίλοι και συγγενείς και τα blog στο διαδίκτυο, ένας μοντέρνος τρόπος καταγραφής προσωπικών εμπειριών και συμβουλών και ένας άμεσος τρόπος για να βρούμε ενδιαφέροντες προορισμούς (πχ. ένα blog οπαδών της παρατήρησης πουλιών μπορεί να είναι ο καλύτερος τρόπος να διαλέξουμε τον επόμενο μας προορισμό).

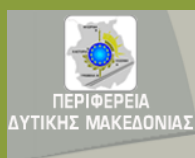
10

ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ζήστε την τοπική ζωή

Αυτή η αφίσα περιέχει κανόνες τους οποίους καλούνται να ακολουθήσουν οι τουρίστες για να βοηθήσουν στην προώθηση της βιωσιμότητας.

- 1) Κάντε το ταξίδι σας μια ευκαιρία για μάθηση
Συλλέξτε πληροφορίες για το περιβάλλον, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, τη συνολική του σημασία και τις προσπάθειες διατήρησής του που προγραμματίζονται και εφαρμόζονται.
- 2) Υποστηρίξτε τη διατήρηση της άγριας ζωής και της βιοποικιλότητας
Μάθετε για το απόθεμα άγριας φύσης της περιοχής καθώς και τους κινδύνους που αντιμετωπίζει. Υποστηρίξτε τα προγράμματα και τα έργα συντήρησης.
- 3) Εξερευνήστε την περιοχή που επισκέπτεστε
Η περιήγηση σε αξιοθέατα μετά από συνομιλία με τους ντόπιους είναι ο καλύτερος τρόπος για να βρείτε τα πιο ενδιαφέροντα και όμορφα μέρη της περιοχής.
- 4) Υποστηρίξτε τις δημόσιες συγκοινωνίες και αειφόρους τρόπους για τις μετακινήσεις σας (περπάτημα, ποδηλασία κτλ)
Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής σας, χρησιμοποιήστε μέσα μαζικής μεταφοράς για την άφιξή σας στην περιοχή και οικολογικά μέσα για τις εκδρομές σας (ποδηλασία, περπάτημα κτλ).
- 5) Εξερευνήστε τον τοπικό πολιτισμό και τα έθιμα της περιοχής
Μάθετε για την τοπική ιστορία, τα έθιμα και τον πολιτισμό, συμμετέχοντας στην καθημερινή ζωή, στις τοπικές γιορτές και εκδηλώσεις.
- 6) Υποστηρίξτε την τοπική οικονομία
Αγοράστε τοπικά χειροτεχνήματα και προϊόντα. Όπου είναι δυνατόν, επιλέξτε καταλύματα που ανήκουν σε ντόπιους, κτίστηκαν από αυτούς και απασχολούν ντόπιο προσωπικό.
- 7) Χρησιμοποιήστε τους φυσικούς πόρους με βιώσιμο τρόπο
Για τη διαμονή σας προτιμήστε τους παραδοσιακούς ξενώνες που έχουν δεσμευτεί να μειώσουν τις επιπτώσεις στο περιβάλλον λειτουργώντας με σεβασμό προς τους φυσικούς πόρους (ύδρευση, ενέργεια κτλ.) και τους κανόνες βιωσιμότητας.
- 8) Ελαχιστοποιήστε τη ρύπανση.
Υποστηρίξτε τις δραστηριότητες διαχείρισης αποβλήτων
Για τη διαμονή και τη διατροφή σας προτιμήστε περιοχές που εφαρμόζουν προγράμματα ανακύκλωσης. Συνεργαστείτε με αυτούς και υποστηρίξτε τις προσπάθειές τους.
- 9) Προστατεύστε τη φύση και την περιοχή που επισκέπτεστε
Μόνο το αποτύπωμά του ποδιού σας πρέπει να μείνει στην περιοχή έτσι ώστε την επόμενη φορά που θα την επισκεφτείτε το μέρος να είναι τόσο όμορφο όσο είναι τώρα.
- 10) Συμβιβάστε τον τουρισμό με τη συντήρηση
Ο τουρισμός δε συνεπάγεται πάντα υποβάθμιση της φύσης. Η τήρηση συγκεκριμένων κανόνων μπορεί να οδηγήσει στην προστασία του περιβάλλοντος και την εκμάθηση κάτι νέου. Μπορείτε να αποτελέσετε μέρος αυτής της προσπάθειας.

Πολιτιστικό Τρίγωνο Πρεσπών
Καταχωρημένη ΜΚΟ με α/α 246, Μητρώου των ΜΚΟ, 4 Διεύθυνση ΥΔΑΣ-ΥΠΕΞ
Άγιος Γερμανός, 53077, Πρέσπες, τηλ. 23850-51332, φαξ 23850-51210, email ctprespa@otenet.gr
Url. www.ctp.gr και www.welcometoprespa.com